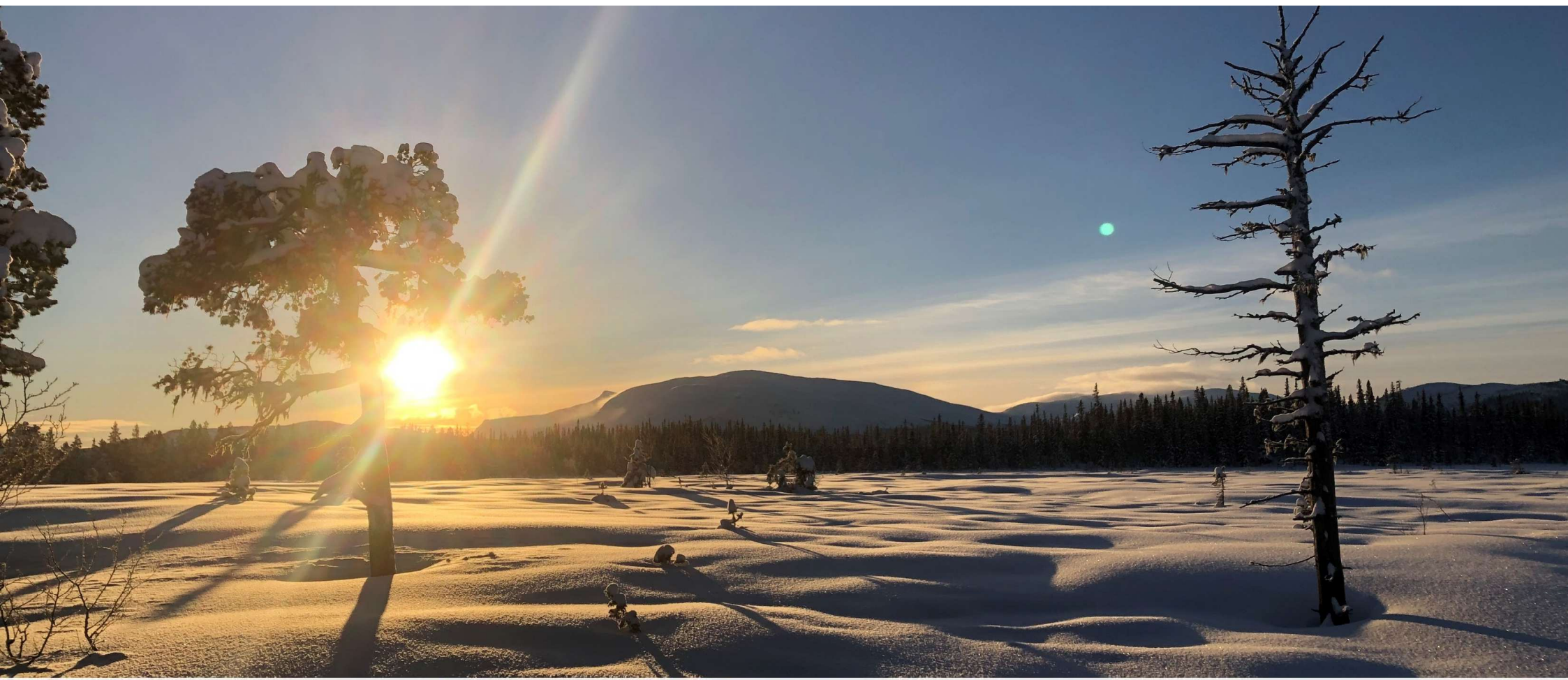

Höststämma 2025

Från att det på 1980-talet ansöktes om byggande av skogsbilväg till bildande av naturreservat.
En kamp mellan lokala skogsägare och miljöaktivister som även fått internationellt genomslag.

1984 Ansökan om tillstånd att bryta en väg in i Njakaområdet. Naturvårdsverket publicerar sin rapport Urskogar där Njaka bedöms ha högt naturvärde.

1986 Länsstyrelsen påtalar att en avverkning längs vägen kan orsaka "påtaglig skada för naturvårdsintresset".

1989 Naturvårdsinriktad skogsbruksplan (NISP) upprättas av Skogsvårdsstyrelsen (SVS). Fjällnära Urskogars Räddningsaktion (Fura) och Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) reagerar negativt på innehållet.
En alternativ väg in i Njakaområdet planeras, tillstånd söks för Hällmyrvägen, en förlängning av Orädestjärnvägen. SNF inventerar Njaka.

1992 Skogsbruksplan färdigställs. Avverkningstillstånd för Hällmyrvägen beviljas av SVS. Vägen börjar brytas. Njakafjäll listas som *hotspot* av Taiga Rescue Network.

1993 De av SVS beviljade avverkningarna längs Hällmyrvägen påbörjas. Fura aktivister stämplar URSKOG på virket och uppmanar till bojkott av virket. Regeringen kopplas in och börjar undersöka möjligheterna om ersättningsmark.

1995 Skogsvårdsstyrelsen skriver ett femårigt naturvårdsavtal med Vilhelmina Övre Allmanningsskog att 320 ha skall undantas från avverkning.

Vilhelmina kommun

1996 De av SVS beviljade avverkningarna längs Sventkullvägen påbörjas.

1997 10 januari kedjar Greenpeaceaktivister fast sig vid skogsmaskinerna. Aktionen pågår till den 26 mars.

1998 Förhandlingar om ett eventuellt naturreservat startar. Regeringen beslutar att skogen i Njakafjäll ska skyddas. Ett 6200 ha stort naturreservat bildas, resten av Njakafjällsområdet får brukas enligt upprättad Grön Skogsbruksplan.

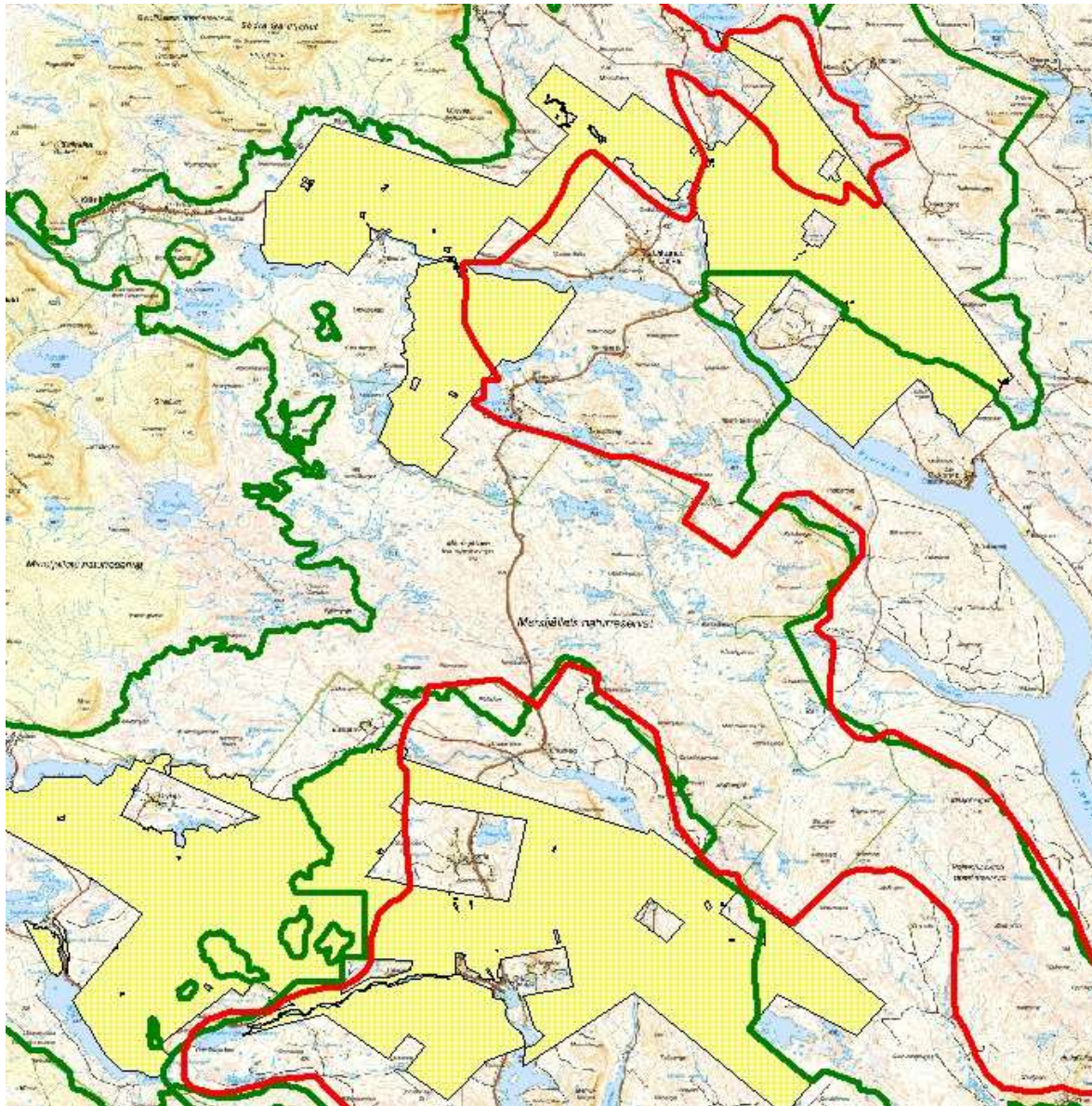
1999 Vilhelmina Övre Allmanningsskog får ekonomisk ersättning.

2001 Vilhelmina Övre Allmanningsskog köper ersättningsmark i Åsele.

Lite
bakgrund....

- Bildandet av Njakafjälls naturreservat i slutet av 90 talet och där allmanningen fick 2001 köpa mark i Åsele av ASSIDOMÄN AB

- "Levande skogar" blev miljömålet som antogs i 1999 och inom det prioriterade man bort dom fjällnära skogarna. Man ansåg då att det var tillräckligt skyddat i de fjällnära områdena
- Våren 2016 skickade allmänningen in 4 områden i det som då hette "Nya Komet" där markägare själv kunde föreslå områden för att skyddas. Det var Dalsån, Vännåten, Dainakullarna och Almseleberget.
- Fram till 2016 nekade aldrig Skogsstyrelsen tillstånd för avverkning, dock var det nästan omöjligt att sälja en avverkning om den var klassad som nyckelbiotop
- "Änokdomen" kom hösten 2016 där Naturskyddsföreningen vann ett överklagande i domstol. Det gjorde att Skogsstyrelsen började neka tillstånd för avverkning inom fjällnära då det ansågs vara höga naturvärden
- Därefter följde en tvist om rätten till ersättning mellan Staten och de markägare som fick neka avverkningstillstånd. Där markägarsidan fick rätt under 2020.

- Fjällnäragsgräns

- Naturvårdsgräns

Avslag inom fjällnära

- Då Skogsstyrelsen ger avslag för avverkning inom fjällnära enligt Skogsvårdslagen 18 § (pga av naturvården och kulturmiljövärden) har skogsägaren rätt till ersättning. Enligt samma normer som ersättning vid bildandet av naturreservat dvs 125 % av marknadsvärdet.
- Nu finns nu även möjlighet att istället teckna Naturvårdsavtal.
- 2022 gav Skogsstyrelsen avslag på 87 % av ansökningarna
- 2023 gav Skogsstyrelsen avslag på 89 % av ansökningarna
- 2024 gav Skogsstyrelsen avslag på 95 % av ansökningarna
- 2025 gav Skogsstyrelsen avslag på 96 % av ansökningarna
- Fortsatt tvist med Skatteverket om hur det ska beskattas, där allmänningen nu överklagat Skatteverkets beslut

Naturreservat

- Det har nu bildats och utökats flera naturreservat som berör allmänningskogen. Alla naturreservaten är även godtagna av allmänningstämman.
- I samtliga fall är endast skogsbruket inlöst, dvs allmänningen äger kvar marken.
- Fördelen med naturreservaten är att det är tydligt vad som gäller angående beskattning, ersättningsfond och markbalans
- Både allmänningen och Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservaten

Naturkartan

Utforska

Guider

Om

Bli kund

Bli medlem

Vilhelmina Övre Allmänningsskog

Fisklössjön stuga Njakafjäll

Res hit med kollektivtrafik

Favorit

Spara

Hitta hit

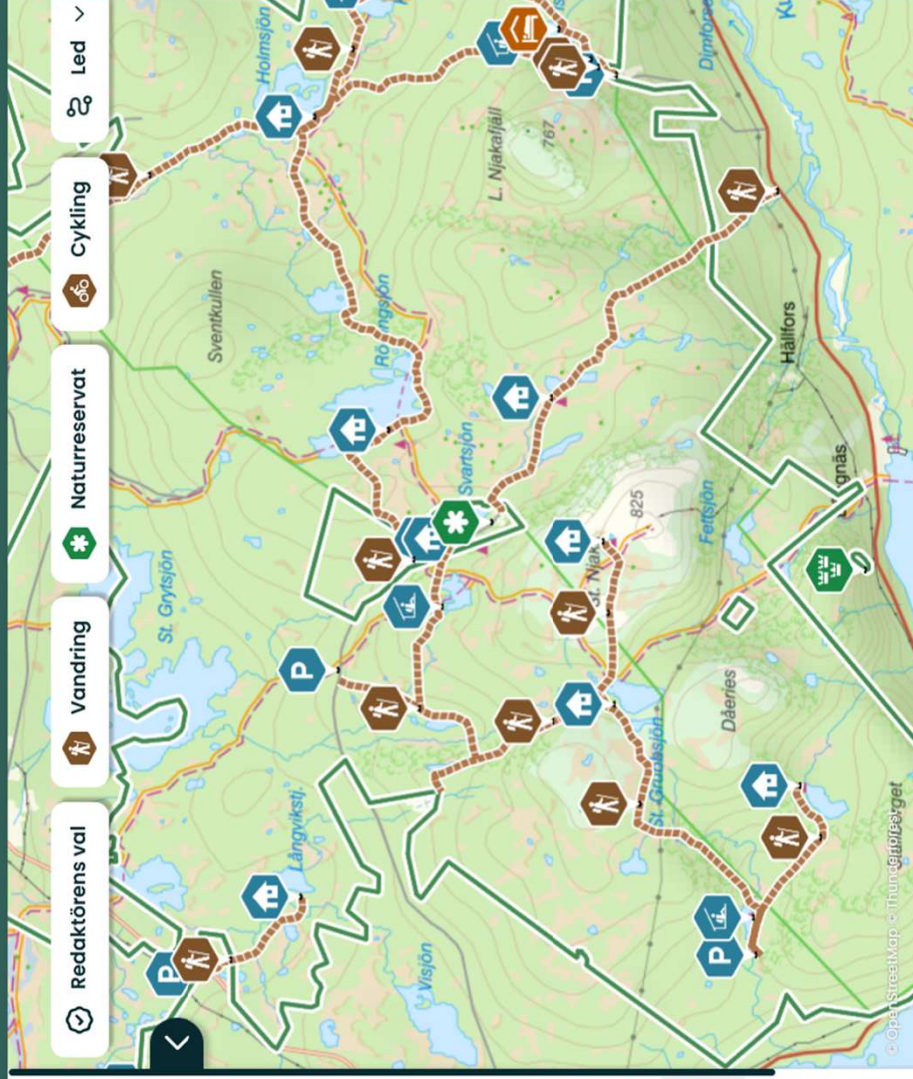

Dela med sig

Stugan står öppen för allmänheten och går inte att boka. Ingen kostnad. Ta med dig skräpet hem och stöda efter dia. Vid

Visa på karta

Mer info

Ersättningar 2021-2025

- Allmänningen fått ca 160 miljoner i ersättning för naturreservat hittills
- Ytterligare ca 190 miljoner är utbetalat av Skogsstyrelsen för nekade tillstånd
- Stor del av dom nekade tillstånden är inom områden som även är föreslagna som naturreservat.
- Allmänningsstämman har godtagit 2 områden (Stor-stalonbergt och Östra Rödingsjön) som naturreservat där vi väntar på ersättning, ca 50 miljoner.
- Utöver det förväntar vi oss ca 30 miljoner i ersättning för nekade tillstånd under 2026

Förutsättningar för att allmänningen ska kunna förvärva mark av privatpersoner:

”Tillstånd krävs enligt 4 § 3 p jordförvärvslagen eftersom förvärvaren är en juridisk person som förvärvar egendomen från en fysisk person.

Av 6 § 1 stycket får förvärvstillstånd lämnas om förvärvaren avstår, kan antas komma att avstå eller inom de fem närmast föregående åren har avstått lantbruksegendom som i produktionsförmåga ungefär motsvarar den egendom som avses med förvärvet, och avståendet sker, kan antas ske eller har skett till en fysisk person eller staten för naturvårdsändamål.”

Markbalans

- Markbalans kallas det som man reglerar hur mycket mark en juridisk person (bolag) får handla av fysiska personer (privata)
- Innebär att vi får köpa motsvarande den produktionsförmåga som vi avstått till staten i naturreservat
- Som exempel :
- Avstår man 1 000 hektar som producerar 2,2m³sk/hektar/år
- Då får man köpa 500 hektar som producerar 4,4m³sk/hektar/år

Ersättningsfond

- Ersättningsfond ger möjlighet att avsätta intrångsersättningar under 3 år utan att beskatta dom, dock får man straffskatt om man inte förbrukat fonder vid tidens utgång.
- Eftersom allmänningen använder ersättningsfond för markköpen innebär det att vi inte skattar ersättningarna.
- Utan hela intrångsersättningarna (125 % av marknadsvärdet) används för att köpa mark.
- Det kommer troligen innebära att vi får högre belopp i ersättningar än vad markbalansen ger oss möjlighet att handla för

Ersättningsmark och köp av Sveaskog

- Bolagsmark får vi köpa, dock väldigt litet utbud och ofta väldigt högt pris.
- För naturreservat nedanför fjällnära finns det möjlighet att få ersättningsmark av Naturvårdsverket från ESAB. Dock krävs att man säljer marken med naturreservatet till Naturvårdsverket vilket då även innebär att man endast får marknadsvärdet dvs 100 % istället för 125% i ersättning
- Finns även möjlighet att få köpa av Sveaskog som man avstår skog till naturreservat inom fjällnära. Dock krävs även då att man säljer marken med naturreservatet till Naturvårdsverket vilket då även innebär att man endast får marknadsvärdet dvs 100 % istället för 125% i ersättning. Dessutom är det Sveaskog som bestämmer vad dom vill sälja.

Kapitalinkomst (Lag om allmänningsskogar)

- *" 17 § Till kapitalinkomst av allmänningsskog hänförs i denna lag medel som inflyta genom avyttring av mark från skogen, ersättning för mark som genom expropriation, inlösen enligt lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område eller annat dylikt förfarande skiljes från skogen samt ersättning för nyttjande- eller servitutsrätt som genom sådant förfarande upplåtes å skogen ävensom sådan ersättning för skada eller intrång genom dylikt förfarande som bestämts att utgå i penningar på en gång."*
- *"21 § Kapitalinkomst skall användas eller fonderas för verkställande av grundförbättringar å allmänningsskogen eller för inköp av mark för skogens utvidgning eller för annat dylikt ändamål. Det tillkommer länsstyrelsen att på framställning av allmänningssstyrelsen meddela närmare föreskrifter om detta."*

Vad får vi använda kapitalinkomster till mer än inköp av mark?

Länsstyrelsen föreskriver att kapitalinkomster inte får användas till :

- placering i aktier, aktiefonder, räntefonder eller liknande riskbaserade värdepapper
- ej heller till vindkraft, vattenkraft, sågverk och turistanläggningar.

Länsstyrelsen föreskriver att kapitalinkomster får användas till:

- fondering på fasträntekonto
- röjningar, gödslingar och skyddsdikningar
- byggande och förbättring av skogsbilvägar
- spångning av vandringsleder, broar, rastkojor och vindskydd
- utplantering av fisk och restaurering av vattendrag.

Fastighetsförvärv 2022-2025

- Vilhelmina 2378 hektar varav 1796 hektar produktiv skogsmark, som är införlivat i allmänningsskogen
- Övriga Västerbotten 622 hektar varav 505 hektar produktiv skogsmark
- Jämtland 1886 hektar varav 1573 hektar produktiv skogsmark
- Västernorrland 2750 hektar varav 2 336 hektar produktiv skogsmark
- Totalt ca 7 600 hektar varav ca 6 200 hektar produktiv skogsmark
- Allmänningen har köpt fastigheter för totalt ca 290 miljoner

Vilka fördelar ger ett sydligare och mera kustnära skogsinnehav allmänningen:

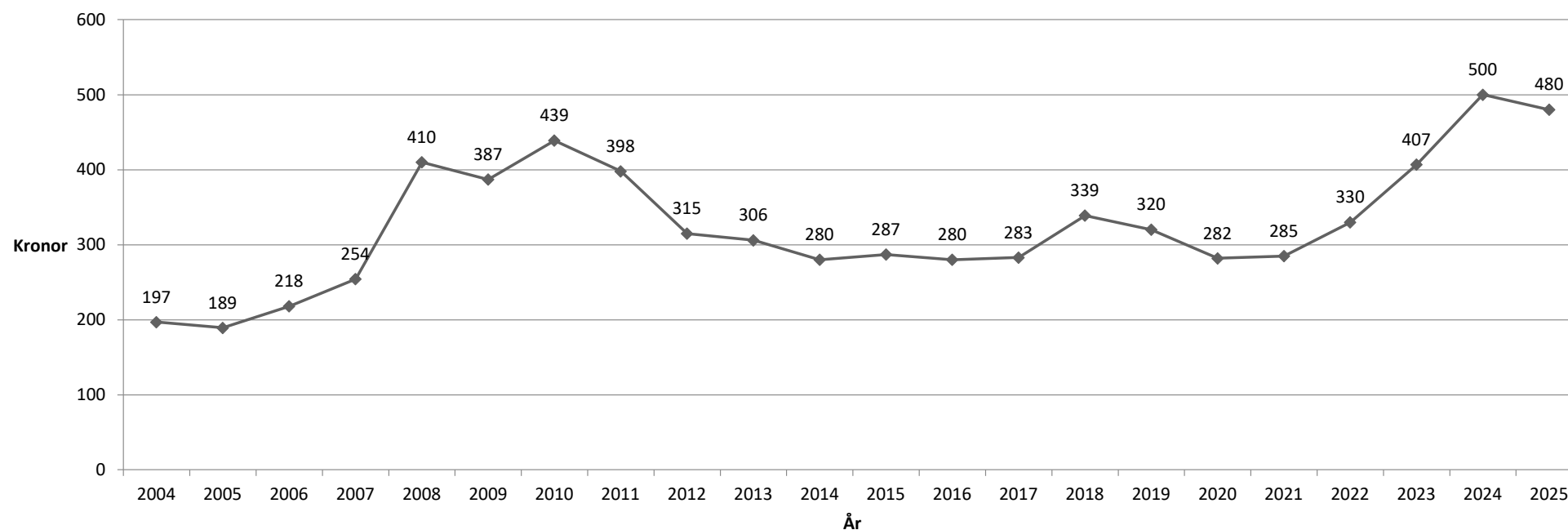
- Ett sätt att sprida riskerna
- Närmare industri
- Andra aktörer på virkesmarknaden
- Högre tillväxt
- Mindre naturvärden och mera kulturskogar
- Enklare marker att bedriva skogsbruk på

En jämförelse hur 2024 års virkesförsäljning ser ut på olika områden:

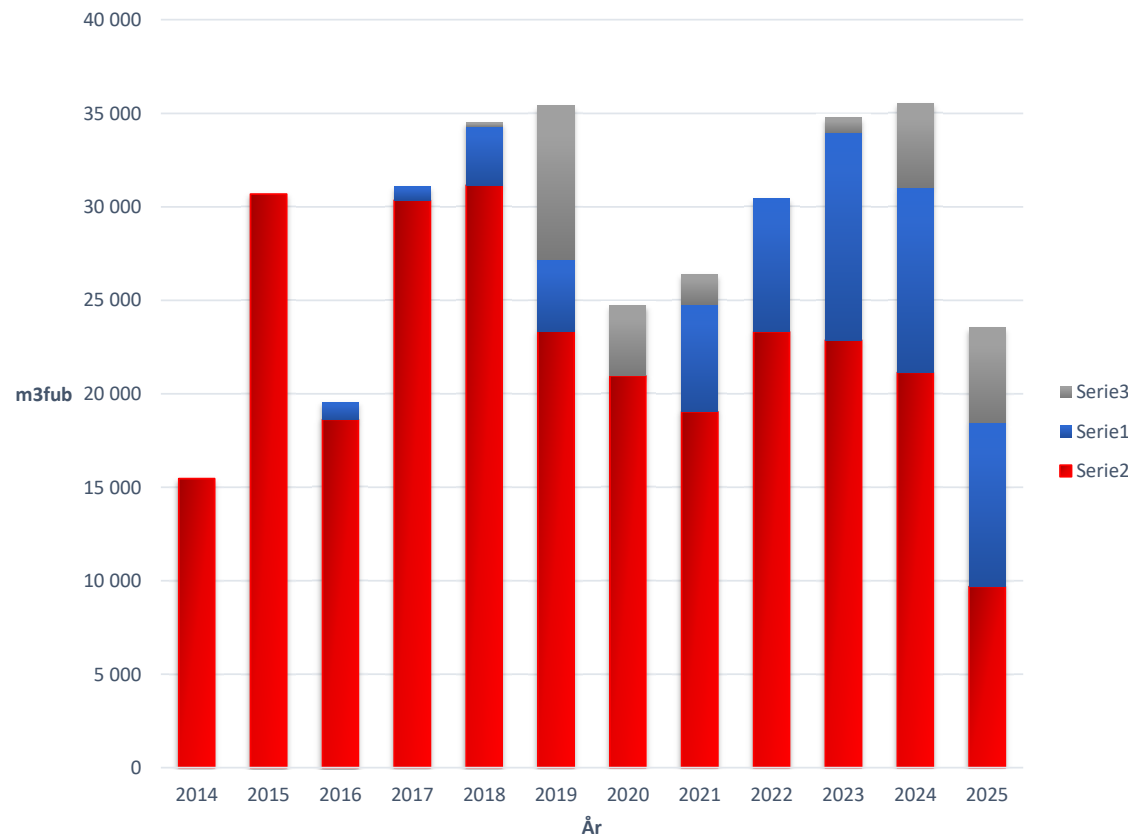
- På Allmänningsskogen var det 5 aktörer som bjöd på avverkningarna
- Snittpriset på slutavverkningarna hamnade på 482 kr/m³
- I Åsele fick vi bud från 6 aktörer på avverkningarna
- Snittpriset på slutavverkningarna hamnade på 658 kr/m³
- Inom Västernorrland/Jämtland fick vi bud från 9 aktörer
- Snittpriset på slutavverkningarna hamnade på 792 kr/m³ !

Virkespriser

Allmänningens snittpriser i kr/m³fub på sålda slutavverkningar i Västerbotten

Försäljningar av avverkningar

- Andelen gallringar ökar med ett ändrat innehav
- Andelen Hyggesfritt har ökat sista åren
- Fler aktörer som bjudit på avverkningarna senaste året
- Flera virkesförsäljningar under varje år
- Upp till 5 år långa avtal på avverkningar

- Allmänningens ekonomi är väldigt god
- Dessutom har allmänningen stora intäkter på arrenden och övriga upplåtelser
- Intäkter från intrångsersättningar kommande åren kan användas till stora del av kommande kostnaderna och ger även ränteintäkter
- Målet är att sälja mer avverkningar när priset är bra och mindre när det är sämre priser. Vilket kan ge större variationer i virkesintäkterna.

Det här kan leda till att utdelningsbart resultat kan komma att variera mer än tidigare.

Frågor som kan komma att påverka allmänningen:

- Anslaget för att formellt skydda natur
- Vägledande domar i artskyddsärenden
- Utfallet av överklagandet av Skatteverkets beslut angående Nekade tillstånd
- Utredning av juridiska personers möjlighet att förvärva mark då man avstått mark för naturvårdsändamål
- Miljömålsutredningen *"Strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtagande inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn LULUCF"*
- Skogsutredningen *"Ett tydligt regelverk för ett aktivt skogsbruk"*
- Avskogningsförordningen ska förhindra handel med varor som bidrar till avskogning och skogsförstörelse runt om i världen
- Naturrestaureringsförordningen Syftet att återställa ekosystem och livsmiljöer för arter som annars riskerar att försvinna eller dö ut.
- Utsläppsrätter, Kolkrediter och Biokrediter

Frågor eller funderingar?
